

Visitaforedrag Østenstad menighet

Søndag 9. mai 2021

Ved biskop Kari Veiteberg

Vi var forberedt og klare for visitas i Østenstad i mai 2020. Program og opplegg var vedtatt. Vi tenkte ikke da at visitasjonen som ble utsatt, måtte gjennomføres med strenge begrensninger også i mai 2021. I året som har gått, har vi fått mange nye erfaringer – som menighet og som enkeltmennesker. Vi setter kanskje enda mer pris på fellesskap, på å kunne møtes og se hverandre – selv på avstand – enn vi har gjort tidligere. Nå kan jeg se tilbake på en visitas full av inntrykk og opplevelser. En bispevisitas er for øvrig ikke en dagligdags hendelse. Sist det var visitas i Østenstad var i 2002 ved biskop Gunnar Stålsett.

Som visjon for visitasjonen har dere satt «Østenstad menighet – en god nabo». Dette er ikke tilfeldig, men er en verdi dere arbeider etter i deres daglige virke, og som har styrt mål og utforming av programmet for denne uken.

Jeg vil takk for en flott og informativ visitasrapport fra menigheten. Den ble skrevet som et jubileumsskrift til kirkens 40-årsmarkering og planlagte visitas, men ferdigstilt først til visitasjonen i år. Sammen med innspill fra Asker kirkelige fellesråd og en omfattende årsrapport for 2020 gir den et godt bilde av en levende og aktiv menighet med mange engasjerte frivillige og ansatte. Materialet viser at Østenstad menighet evner å tenke strategisk – både om det som skjer innenfor kirkens vegger – og det som skjer utenfor i kirkens rolle og oppgave i lokalsamfunnet. På tross av store begrensninger i program og deltakelse har vi fått oppleve – og ikke minst fått innblikk i - noe av den rike virksomheten i løpet disse visitasdagene.

Ordet biskop kommer fra det greske ordet *episkopos* som betyr *en som ser, en som har tilsyn*. En visitas er derfor en sentral del av biskopens oppgave og tilsynsansvar. Det er et institusjonalisert og rettslig ordnet besøk i ett eller flere sokn og følger Visitasreglementet for Den norske kirke. Formålet er å se, støtte, inspirere og veilede menigheten og ansatte, og gjøre kirken synlig i lokalsamfunnet. Videre skal biskopen legge vekt på forkynnelsen av Guds ord, støtte og styrke menighetens virksomhet og fellesskap, og sammen med menighetsråd og stab inspirere til frimodighet og fornyelse. En visitas skal gi mulighet til å stanse opp og reflektere over menighetens daglige arbeid. I visitasrapporten setter dere ord på noen utfordringer til meg som biskop og til oss alle: «Er vi på rett kurs, og hva skal styre menighetens prioriteringer gjennom de neste årene?». Videre stiller dere spørsmål om «hvordan menigheten skal bruke sine ressurser for å nå bredest mulig ut i dagens og fremtidens samfunn».

Jeg vil nå oppsummere mine inntrykk fra visitasjonen i dette visitaforedraget, som er blitt til i samarbeid med prost Tor Øystein Vaaland og kirkefagsjef Jorun Elisabeth Berstad Weyde.

Østenstad kirke.

Østenstad kirke ligger høyt og fritt og har en fantastisk utsikt over Oslofjorden. Den imponerende arbeidskirken i teglstein – tegnet av arkitekt Hille - huser mange funksjoner, aktiviteter og anledninger. Kirkerommet er hjertet i bygget. Med sin store takhøyde stemmer det til høytid, samtidig som det er funksjonelt og fleksibelt med plass til 250 til 530 mennesker. Blikkfanger i

rommet er den fritthengende forgylte albertavlen av Terje Grøstad som viser Kristus på korset - og glassmaleriene som symboliserer de fire evangelistene. Drømmen om en kirke i denne delen av kommunen går flere tiår tilbake. Det var derfor en milepæl da Vetre og Gisle kirkelag ble dannet for 60 år, og arbeidet for en kirke i Østenstad skjøt fart. Vi skulle ha feiret 40-årsjubileum for innvielsen av kirken ved visitasen i fjor. Vi gleder oss over det kraftsenteret denne kirken er i nærmiljøet.

Befaringen av kirken tirsdag viste fram et bygg som er godt vedlikeholdt og i god stand både innvendig og utvendig. Informasjonen vi fikk og visitasrapportene fra menigheten og fellesrådet viser at det er utført mange nødvendige reparasjoner og oppgraderinger inne og ute. Ikke minst er nedstengningen av kirken det siste året benyttet til oppussing innvendig og malearbeid. Og lekkasjen over hovedinngangen vil bli utbedret etter visitasen. Jeg vil takke Eiendomsutvalget som står for det løpende vedlikeholdet av kirken med stor faglig kompetanse og kjærlighet til kirkestedet. Kirken framstår som et godt redskap for å *være* og *gjøre* kirke i lokalsamfunnet.

Østenstad kirkegård

Onsdag fikk vi omvisning på Østenstad kirkegård – i regn og blåst. Det er et vakkert anlegg – vigslet i 2008 - som i tillegg til ordinære kiste- og urnegraver gir plass til et anonymt gravfelt for urner, et felt for navnedede enkeltgraver til urner og et felt tilrettelagt for muslimer. Minneskulpturen som er laget av kunstneren Jan Warholm bidrar med sine lysholdere for gravlys til et løft for kirkegården. Jeg støtter tanken flere av dere har uttrykt, om å finne plass på de store grøntarealene til innsektsvennlige blomstrende busker. Dette er en trend vi ser ved flere av kirkene i Oslo bispedømme.

Mandag i visitasuken gjorde kommunestyret i Asker vedtak om fortsatt kirkelig drift av gravplassene. Jeg gleder meg over dette som bekrefter Asker kirkelige fellesråds gode arbeid som gravplassforvalter i kommunen.

Asker kommune og lokalsamfunnet

61,7 % av innbyggerne i Østenstad sokn, dvs 8 835 personer i 2020, er medlemmer av Den norske kirke. I tråd med målsettingen om å være en god nabo spør dere om «hvordan menigheten skal bruke sine ressurser for å nå bredest mulig ut i dagens og fremtidens samfunn». Dette sto også i fokus da vi onsdag møtte vi ordfører og ledere i kommunen sammen med leder for nærmiljøsentralen i Vollen. Ett av visitasmålene dere hadde var å bekrefte de gode båndene til Asker kommune og kanskje etablere flere gode bånd. En utfordring var å knytte bånd til og bli kjent med Nærmiljøsentralen i Vollen – som gode naboer. Samtalen bekreftet godt naboskap. Asker kommune målbærer visjonen om at «Asker skal sammen skape et nærere, mer aktivt og bærekraftig samfunn med respekt, raushet og nysgjerrighet». Dette sammenfaller med Østenstad menighets visjon: «Østenstad kirke – et åpent hus med mange rom. Østenstad menighet skal være inkluderende og preget av nestekjærlighet». Som bispedømme understreker vi at kirken skal være «levende, nær og tilgjengelig» med målsettingen om «Mer himmel på jord». Ordføreren la vekt på betydningen av å møtes for å kunne formidle og lytte til hverandre ut fra våre roller og ansvarsforhold. Hun understreket at kirken kan være møteplass med lav terskel for fellesskap – ikke minst med tanke på å redusere utenforskap. Hun utfordret oss samtidig på om kirkene er for sentrert om barnefamilier: Hvordan tar vi vare på de barnløse, har vi nok møtepunkter for dem? I samtalen kom vi også inn på hva det er som vil prege samfunnet når vi «skal ta tilbake våre liv» i tiden framover. Ordføreren så med bekymring på psykisk helse, ensomhet for mange, familier som har gått overende. Her vil kirken

kunne være en viktig bidragsyter, sa hun. Vi snakket om hvordan kirken kan spille en rolle som håpssentral i ulike situasjoner i livet, og soknepresten utfordret kommunens folk til å fortelle om prester og diakoner som tar imot alle til samtaler – gratis, og uten ventetid. Utfordringen i første omgang, kan være å etablere en rutine for samarbeid med Nærmiljøsentralen på Vollen. Etter stemningen å dømme i møtet onsdag, er det i utgangspunktet mye god vilje på begge sider, så dette tror jeg blir bra.

Blakstad psykiatriske sykehus – godt naboskap

I tråd med målet for visitasen om å være en god nabo, var det lagt opp til besøk på Blakstad psykiatriske sykehus og til prestatjenesten der. Vi fikk omvisning på sykehusområdet med de ulike byggene og hva de rommer. I 2025 flyttes sykehuset til Drammen for å bli en del av det nye sykehuset som bygges på Bragerneshalvøya. Der får de bedre lokaler, men taper verdien som ligger i det vakre landskapet med kystlinje, åkerland og gammelt kulturlandskap. Tidligere var pasienter innlagt i lange perioder, noen hele livet, og ble involvert i jordbruk og skogbruk som en del av terapien. Den moderne psykiatrien sikter seg inn på kortest mulige innleggelse og overføring til kommunalt psykisk helsevern. Kulturtilbud og aktivitetstilbud er derfor bygget ned, og også prestatjenesten står i en viss fare for å nedprioriteres.

Etter omvisningen deltok sykehussjefen i samtalen med biskop og prestene. Prestenes opplevelse av å være gjest på egen arbeidsplass ble tematisert. Til tross for lovverk som løfter fram pasientenes rett til åndelig betjening, samt annet lovverk som gir sykehusprestene en selvsagt plass ved sykehusene, opplever sykehusprestene at de stadig må forklare sin rolle i møte med andre ansatte.

Om ikke de ansatte alltid forstår sykehusprestenes rolle og betydning, spiller prestene en viktig rolle for en del pasienter. Dette ble godt illustrert mot slutten av besøket da jeg fikk møte en pasient som har hatt nær kontakt med den ene sykehuspresten i fem år. Hun la vekt på at sykehusprestene representerer noe helt annet enn resten av sykehuset: De er ikke involvert i tvangstiltak, de anerkjenner frykt og andre vonde følelser hos pasienten, de gir trygghet og omsorg, og ikke minst anerkjenner de pasientens tro og åndelige behov og legger til rette for meningsfulle handlinger som lystenning og bønn.

Sykehusprestene la til slutt vekt på sin kirkelige forankring som er viktig for dem. Og jeg kunne anerkjenne dem som en viktig del av kirkens totale arbeidsfellesskap. Slik er det også i Asker prosti – der institusjonsprestene deltar på lik linje med menighetsprestene i det ukentlige prestemøtet.

Gudstjenestelivet

Dere setter *involvering* og *stedegengjøring* som overskrift over gudstjenestelivet i Østenstad menighet. I visitasrapporten beskriver dere et rikt og variert gudstjenesteliv – både i kirken og utendørs - som involverer ulike arbeidsgrupper, kor og lag i forberedelser og gjennomføring. Dette bidrar, mener dere, til en relativt høy gudstjenestedeltakelse. Kantor peker særlig på Maria budskapsdag og Allehelgensdag som særlige musikalske høydepunkter med Østenstad sangeri og profesjonelle musikere. Jeg gleder meg ikke minst over de fem årlige *gudstjenestene for små og store* som utformes på barnas premisser av et eget barnegudstjenesteutvalg. Dere hører også til de menighetene som har lyktes i å opprettholde søndagsskole i forbindelse med gudstjenestene. Kirkekaffen er viktig for dere som et sted for fellesskap.

Da kirkene ble stengt i mars i 2020, var dere kjapt ute med strømming av en minigudstjeneste ved hjelp av iPhone og Facebook. I løpet av året har dere fortsatt arbeidet med teknikk og format på

digitale gudstjenester, samtidig som dere har holdt fysiske gudstjenester når dette har vært mulig – inne eller ute. Mange har savnet nattverdfellesskapet dette året. Det var derfor en fantastisk opplevelse å kunne dele nattverd – flere sammen i kirkerommet på åpningsgudstjenesten tirsdag. I fortsettelsen oppfordrer jeg dere til å se på om det er erfaringer fra dette året som dere vil ta med i gudstjenestelivet videre når vi igjen kan samles. Er for eksempel Østenstad menighet en menighet som skal fortsette å strøomme gudstjenestene på Facebook? Dere gikk i front, og var først ute i landet. Vi drøfter for tiden hvordan vi som kirke skal bruke vår nye digitale kompetanse, og her i Østenstad har dere fått erfaring med å strøomme, og har nådd andre og flere mennesker enn dem som ellers går i kirken. Hva vil dere ta med dere videre?

Kirkemøtet vedtok i 2019 en justert ordning for hovedgudstjenesten. Alle menighetene i Den norske kirke har siden den tid arbeidet med sin lokale grunnordning - med orientering til biskopen og søknad om godkjenning ved avvik fra ordningen. Østenstad menighet skal etter planen implementere den nye ordningen første pinsedag – eller så snart det lar seg gjøre å feire ordinære gudstjenester. Jeg ønsker Guds velsignelse over gudstjenestelivet i Østenstad framover.

Kirkelige handlinger

Som i bispedømmet for øvrig har dåpstillene gått nedover også i Østenstad de senere årene. Av rapportene ser jeg at også her har flere valgt å utsette dåpshandlingen det siste året ut fra begrensninger i antall deltakere. Dere har imidlertid vært på tilbydersiden og lagt til rette små og tilpassede gudstjenester for alle som har ønsket dåp. Erfaringer fra bispedømmet som helhet er at det gis gode tilbakemeldinger på disse mindre seremoniene.

Fjorårets konfirmasjoner ble gjennomført med mange og mindre gudstjenester som dere får gode tilbakemeldinger på. Dette året har det imidlertid vært utfordrende å følge opp fjorårskonfirmantene med ledertrening og praksis. Nå ser flere i staben fram til avklaring på hvordan leir og konfirmantopplegg vil kunne gjennomføres i sommer. Jeg er trygg på at dere uansett finner løsninger. Det er dere gode på. Men jeg forstår at det er en krevende situasjon å stå i. Ungdom har savnet mye i denne tiden, forteller kateketen. De er skuffet over at ting de hadde gledet seg til, ikke blir noe av. Hvordan klarer vi å hjelpe, spør hun. Noe har endret seg, og det skjer mye under overflaten, spesielt i en så formgivende periode. De vet ikke hvordan framtiden vil se ut. Jeg hører flere slike fortellinger og vet at dere er gode til å møte dem der de er.

Kirkemusikk og korvirksomhet

Østenstad menighet er en syngende menighet, skriver dere i visitasrapporten, og listen over kortilbud for barn, unge og voksne er lang. Noen av korene har eksistert i flere tiår. Med sin gode akustikk er kirken et yndet konsertlokale også for andre kor og orkester i Asker – i tillegg til konserter ved kommersielle aktører. I bispedømmets strategiplan anerkjennes kunst og kultur som en integrert del av kirkens uttrykk. Det understrekes at «kirkene og alle kirkens bygg skal være kulturarenaer med kulturuttrykk som åpner, inviterer og gir anledning til å utdype og utvikle kristen tro og nærme seg kirkens fellesskap. Kunst utvider vår forestillingsverden og åpner for nye tanker. Kunst kan knytte sammen livserfaring og tro.» Jeg oppfordrer dere derfor til å videreutvikle også denne delen av menighetslivet.

Tirsdagsmiddag og myldrekirke

«Supertirsdag er ment å være menighetens barnedag med middag, skattekistesamling og barnegrupper», skriver dere i årsrapporten for 2020. Året med korona har imidlertid hatt store konsekvenser for muligheten til å samles. Lederen av Tirsdagsmiddagen sa det slik da vi møttes: «Dere sitter pent og pyntelig, mot normalen her på tirsdager». Gjennom vistasrapport og fortellinger har jeg hørt om et myldrende liv av 40-100 barn og voksne som i normaltider kan spise middag sammen og delta på ulike aktiviteter i etterkant. Entusiastiske frivillige har hatt ansvar for dette i 16 år – i dag teller denne gjengen 15 personer - med mål om å bidra til fellesskap og godt miljø i kirken den dagen barnekorene øver. Dette skal være en mulighet, sier dere, til å senke terskelen for alle når det gjelder deltakelse i kirkelig aktivitet. Vi fikk ikke møte det myldrende og mangfoldige livet, men møtet i det store kirkerommet med åtte medlemmer i barnekoret under ledelse av kantor, gjorde stort inntrykk. De framførte sanger som «Jeg løfter mine øyne opp til fjellene», «Gud skapte lyset og livet og meg» og avsluttet med «Herren velsigne deg» med en fantastisk god klang. Jeg er imponert – også over dyktigheten og frimodigheten som solister. Vi fikk også en god samtale rundt spørsmål som barna stilte meg: «Hva er en biskop?», «Jobber du alene?», «Er det andre biskoper?». Da vi samtalte om bispekorset og korstegnet, var mange av barna stolte over å være døpt i Østenstad kirke. Lykke til med dette viktige barnekorarbeidet.

Barn og unge og trosopplæring

De fleste av menighetens omfattende tilbud til barn – både i det kontinuerlige arbeidet og i trosopplæringstiltakene - har ikke latt seg gjennomføre på vanlig måte i året vi har bak oss. I noen grad har dere gjort bruk av digitale tilbud. Som en smakebit på en «skattekistesamling» presenterte kateketen dramatisering av Sakkeusfortellingen, slik den er spilt inn ved noen av menighetens ansatte og videreformidlet til barna. Dette er en strålende produksjon som viser noe av den store digitale kreativiteten som vi nå har sett rundt om i menighetene, og som også dere er en del av. Erfaringer og en del av det som er utviklet, kan dere ta med videre. Men dere er tydelige på at ingenting kan erstatte det å møtes fysisk.

Onsdag sto trosopplæring på programmet i møtet mellom kateket, trosopplæringsleder, kapellan, kantor og bispedømmets rådgivere på feltet. Dere forteller at normalt er det dåp og konfirmasjon som når flest, blant annet fulgte 80 % av ungdommene konfirmasjonstilbudene i 2019. Andre tilbud som når mange, er babysang og utdeling av fireårsbok. Mange gode tilbud velges imidlertid bort av mange familier. Dere ønsket derfor å bruke visitasen til å se på hvilke handlingsrom dere har for å nå bredere ut enn i dag. Dette er et sentralt spørsmål med tanke på revideringsarbeidet som gjøres hvert fjerde år, og som dere nå skal i gang med. Her er det viktig å tenke trosopplæring som menighetsutvikling, noe som angår alle sider ved det å være menighet, og der menighetsråd, stab og frivillige må være involvert og oppleve eierskap. Det jeg anbefaler dere særlig å se på, er det som står under Grunnlag og særpreg. Hva kjennetegner menigheten? Hvordan er lokalsamfunnet? Hva er styrken, og hvor ligger utfordringene? Er det noe som har endret seg i løpet av fireårsperioden som bør påvirke trosopplæringstilbudene? Dere utfordres til å drøfte hva dere ønsker barn og unge skal oppleve gjennom trosopplæringen. I dag beskrives det som å oppleve livsutfoldelse i møte med kristen tro og kristne tradisjoner. Dere ønsker bl.a. å møte travelhet og forventninger med fellesskap og mestring, og at alle aldersgrupper skal være aktivt involvert i menighetens gudstjenesteliv. Viktige spørsmål i samtalen onsdag var forholdet mellom trosopplæringsplanens fokus på avgrensede breddetiltak og det kontinuerlige barne- og ungdomsarbeidet som pågår gjennom hele året. Rådgiverne anbefalte å se de ulike arbeidsformene i sammenheng, og på hvordan de kan dra veksel

på hverandre. Det kan ikke minst være en ide å se på mulighetene som ligger i de store fagfornyelsene i skolen og være kjent med når og på hvilken måte temaer som er relevante også i trosopplæringen, tas opp der. Et spørsmål å starte med er «Hva vil vi få til?»

Samarbeid med skolene

Torsdag formiddag møtte vi rektorene ved Arnestad, Blakstad, Vettre og Bondi skoler til en samtale om hvilke muligheter som fins for et samarbeid mellom skole og kirke utfra fokuset på godt naboskap. Soknepresten og kateketen var på tilbudssiden og viste til overordnede mål og flere områder i læreplanen der kirken har spisskompetanse å bidra med – på skolens premisser. Ut fra dette kan kirkebygg og kirkegård noen ganger gi konkret innføring i kulturuttrykk, symboler, livsriter og ritualer, bibelfortellinger og eksistensielle spørsmål rundt liv og død.

Rektorene minnet om å få alt samarbeid med kirken inn i skolens årshjul. Kan dere for eksempel få et kirkegårdsbesøk inn i årshjulet, der prestene forteller om gravferdene, og sorgen som en del av livet?

Andre ganger kan kirkens ansatte bidra i klasserommet. Prestene har også mye å bidra med når det oppstår krisesituasjoner.

Flere rektorer understreket betydningen av å gjøre ting som alle elevene kan være med på og som ikke virker splittende. Noen stilte derfor spørsmål ved om gudstjeneste før jul er det beste samarbeidstiltaket. Jeg vil utfordre dere til å fortsette denne samtalen, og undersøke hvordan et besøk i kirken i adventstiden kan virke samlende, slik at skolens lærere og elevenes foreldre finner det helt naturlig at alle elevene blir med nettopp på denne samlingen.

Vi snakket med rektorene også om dialog mellom ulike tros- og livssynssamfunn. Prosten fortalte om det nyetablerte Asker tros- og livssynssamfunn som legger vekt på at det skal være rom i samfunnet for det å tro, og der en ser etter det som forener mer enn etter det som splitter. Kanskje kan dette også kobles til skolen? I regi av ressursmiljø som Kirkelig dialogsenter er det utarbeidet materiell for å motarbeide fordommer og rasisme, og det utdannes dialogpiloter som bidrar til religionsdialogiske samtaler i klasser på ungdomstrinnet og i videregående skole. Jeg kjenner til at på noen skoler møter prest og imam skoleklasser sammen for spørsmål og samtale.

Som oppfølging av samtalen oppfordrer jeg til møte med KRLE-lærerne ved skolene for sammen å utforske mulighetene for samarbeid til beste for elevene.

Menighetsbarnehagen

De fargeglade lekeapparatene på uteområder for menighetsbarnehagen setter sitt preg på innkjørselen til kirken. Jeg var sammen med barna og de voksne til en liten sangstund før vi møtte leder for de tre menighetsbarnehagene i prostiet sammen med pedagogisk leder i Østenstad til en samtale i kirkestuen. Glede, glød og tid skal prege barnehagen. Med kristen formålsparagraf legges det bl.a. vekt på bibelfortellinger, markering av høytidene, kristent bordvers og besøk i kirken. Kanskje kunne barnehagen bruke kirkens lokaler mer? Jeg hørte at ansatte i barnehagen setter pris på å bli inkludert i staben i menigheten. Kanskje kunne menighetsstaben også inviteres til barnehagen? Soknepresten uttrykte glede over den gode barnehagen, samtidig har menighetsrådet erfart at barnehagedrift kan være krevende, og at det noen ganger er behov for bistand utenfra. Flere menigheter i Oslo bispedømme driver barnehage. Det er imidlertid ikke formalisert kontakt mellom disse barnehagene. Jeg ble i samtalen utfordret til å se på menighetsbarnehagenes rolle som

en del av Oslo bispedømme. Vil det være tjenlig med fellesskap og felles verktøy? Og gir felles leder et potensial for større samarbeid mellom menighetsbarnehagene i Asker prosti?

Møte med ungdommene

Jeg møtte 12 ungdommer fra Pappas Barn torsdag kveld. Vi samtalte om hvordan det har vært å være ungdom under koronapandemien, og hva det har vært mulig å gjennomføre av ulike tiltak, bl.a. ble det fortalt om spillkvelder, quiz, kos rundt bålpannen, fingermaling og god mat. Jeg fikk utrolig mange spennende spørsmål som handlet om alt fra «Hva er en biskop», til syn på sex og homofili, rusreformen og om jeg tror Gud er perfekt. Det var fint å reflektere sammen med ungdommene om dette.

Ungdomsrådgiveren fortalte om Ungdomsrådet (URO) og Ungdomstinget (UT) i Oslo bispedømme og om hva ungdomsdemokratiet betyr for Den norske kirke. Jeg utfordrer Østenstad menighet til å sende to delegater dit til UT i august. To av medlemmer i URO er for øvrig fra Asker prosti (Heggedal).

Jeg spurte om hvorfor de er med i menighetens ungdomsarbeid, og hva det er som er fint der. Og ungdommene fortalte om et trygt og inkluderende miljø, et sted der en blir sett og kan komme som man er. Det å være med som leder for konfirmanter er også noe som utfordrer en på egen tro og ståsted. Etterpå fikk jeg være med på en morsom linedance. Vi avsluttet med en fin stund med lystenning og velsignelse ved lysgloben på kirkegården.

Mangfoldig diakonalt arbeid

Visitaserapporten fra menigheten og årsmeldingen for 2020 beskriver et rikt og variert diakonalt arbeid i Østenstad. Og på samlingen onsdag ga diakonen innblikk i et diakonalt program som spenner fra fellesskapsbyggende tiltak, tiltak for eldre, internasjonal solidaritet og fellestiltak i prostiet som blant annet omfatter Lørdagsklubben og Kirkens Feltarbeid - til urtekasser utenfor kirken og Østenstad som grønn menighet. Med bistand fra diakoniutvalgets «grønne kontakt» fikk jeg som en symbolsk handling plante en urt i urtekassen. Målet er at alle aktivitetene sammen skal bidra til at Østenstad er en «grønn menighet», sa hun i sin orientering. Takk for engasjementet! Gjennom dette er dere med på å spre gudsriket på en varm, god og grønn måte.

Jeg er glad for at dere har fokus på diakoni – vidt forstått – slik at det gjennomsyrrer menighetens arbeid, og at hele staben med diakonen, et aktivt diakoniutvalg og frivillige står sammen om dette. I visitaserapporten fra menigheten utfordres dere av spørsmålet om «Hvordan menighetens ulike arbeidsgrener kan ta seg av de fattige, videre oppfølging av frivillighetsarbeidet og arbeidet for vern om skaperverket». Dere har ved flere anledninger satt ord på utfordringen ved å være fattig i en av landets rikeste kommuner og har laget et notat med konkret handlingsplan. Dette er i tråd med revidert plan for diakoni i Den norske kirke som ble vedtatt i 2020. Der beskrives *visjonen* som «Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte, virkeliggjort gjennom liv og tjeneste». Videre *defineres* diakoni som «kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet». Jeg oppfordrer menighetsråd, diakoniutvalg og stab til å gå inn i planen og hente inspirasjon og ideer til deres videre arbeid. Jeg oppfordrer dere også til å gjøre dere kjent med det lille heftet som Bispemøtet har utgitt med tittelen «Guds skaperverk – vårt hjem. Tro, håp og handling. Et budskap om vårt kristne kall i møte med klimakrisen».

Jeg verdsetter menighetens betydelige arbeid med smågrupper som bibelstudiegrupper, husfellesskap og sorggrupper – med den organiserte bønnetjenesten som et pulsslug i menighetslivet.

Med temaet «Hvordan lese Bibelen i dag?» fikk jeg onsdag kveld delta i en panelsamtale sammen representanter for menighetens Y's Men, søndagsskole og smågrupper. Vi ble utfordret på spørsmål sendt inn av deltakere i bibelgruppene og husfellesskapene, slik som «Hvorfor trenger vi å lese Bibelen?», «Jesus er svaret – men hva er egentlig spørsmålet?» Takk til dere som stilte disse viktige spørsmålene. Takk også for samtalen vi fikk i panelet. Av smittevern hensyn ble dette et digitalt møte, strømmet på menighetens Facebook-konto. Jeg tror det er viktig at det finnes arenaer for samtale og refleksjon rundt nettopp disse spørsmålene.

Internasjonalt ansvar

Allerede fra starten hadde ildsjelene i Vetre og Gisle kirkelag som mål å gjøre misjonsansvaret levende. «Misjon blir altfor lett sett på som en oppgave for spesielt interesserte grupper. Dette er ikke riktig. Kirke er misjon», skriver de. Østenstad menighet med misjonsutvalget som pådriver har siden fulgt opp dette gjennom forpliktende samarbeid om misjonsprosjekt. At kirke er misjon er i tråd med moderne misjonstenkning som jeg støtter.

I Østenstad har dere i mange år hatt et stort hjerte for sykehusdrift i Nepal, og støttet trofast Kirkens Nødhjelp. Jeg håper dere fortsetter med det. Samtidig vil jeg vise til Oslo bispedømmes vedtak om at vi må oppdage den nød og det press som våre lutherske søstermenigheter i dag erfarer i det landet der Jesus levde. Prosten i Asker leder arbeidet vårt med å skape nye former for samarbeid med Den Lutherske Kirken i Jordan og Det Hellige Land, og jeg vil be om at også Østenstad vil støtte opp om dette arbeidet.

Frivillighet

Østenstad menighet er velsignet med et stort korps av engasjerte frivillige. Bl.a. bidrar 21 av dere i menighetsråd og utvalg. Lederen av Tirsdagsmiddagen delte tenkning rundt og erfaringer med frivillig arbeid i menigheten i sin orientering. Her er dere på linje med satsingen på frivillighet som Oslo bispedømme har hatt siden 2018. Frivillighet er grunnleggende i det å være kirke og menighet og avgjørende for at kirken i Oslo bispedømme skal være «levende, nær og tilgjengelig», som visjonen vår sier. Mange opplever som dere at frivillig arbeid gir tilhørighet til – og ansvar for – menighetens liv og fellesskap. Det er viktig at frivillig arbeid tilpasses dagens virkelighet når det gjelder omfang, forpliktelse og varighet, og at frivillige følges opp på en god måte. Jeg er enig med lederen av Tirsdagsmiddagen som sa: «det er viktig for å få frivillige med på laget at det blir et godt miljø mellom de frivillige. Like viktig er det at de får klare retningslinjer og oppgaver, og at de får et reelt ansvar».

Kirkens feltarbeid i Asker sentrum

Kirkens Feltarbeid i Asker har i over 30 år drevet omsorgsarbeid blant rusmiddelbrukere og andre som har falt litt utenfor A4-boksen på oppdrag fra menighetene i prostiet. Biskop ble møtt av leder, nestleder, frivillige, brukere og gjester. Vi deltok alle i en gudstjeneste ledet av prestevikaren som startet med å spille «No livnar det i lundar» på langeleik, og gav oss alle et stemningsfullt og hellig pusterom. Andakt og lystenning og langeleikspill og biskopens velsignelse, ble etterfulgt av kjøttkaker, tyttbærsyltetøy og bringebærdessert. Alt produsert fra varer som Lions har med fra Menybutikken i nærheten. Biskopen fikk høre om aktiviteter og hvordan det har vært det siste året.

Gjestene delte historier fra arbeid og hverdagsliv i Asker. Vi avsluttet besøket med å ta en titt innom Bruktbutikken. Neste visitas biskopen har i Asker prosti, vil sannsynligvis få med seg Vamestua i splitter nye lokaler. Biskopen ser fram til å innvie lystenningsstedet der!

Menighetsrådet.

Tirsdag kveld fikk vi en interessant samtale om gleder og utfordringer ved å sitte i menighetsrådet. Menighetsrådet har som oppgave «å vekke og nære det kristelige livet i soknet», men det er også mange økonomiske og administrative oppgaver å ta hånd om. Jeg hørte om engasjement og godt fellesskap, der det er bruk for deres erfaringer, kunnskap og kompetanse. Dere verdsetter å få innblikk i hvordan menigheten drives. Samtidig opplever dere at arbeid i menighetsråd også er sakspapir og noen tyngre og mer omfattende saker. I disse dager er det bl.a. et stort engasjement rundt hvordan kirken skal organiseres framover. Menighetsrådet er også et strategisk organ. «Vi må snakke mer om hvem vi vil være enn hva vi vil oppnå», sa soknepresten. «Østenstad kirke har mange rom. Vi kan invitere mange inn, være åpen». Samtidig er det viktig at kirken går ut og er til stede der folk er, f.eks. samarbeide med Frivillighetssentralen i Vollen. Menighetsrådet var også opptatt av hvordan være kirke etter pandemien. Vil folk, barn, ung, voksne, komme tilbake? Jeg er opptatt av at en må starte opp gradvis. Mange, ikke minst unge, sliter med ensomhet. Hvordan lage «åndelige bensinstasjoner» for dem og for folket her?

I løpet av pandemien har kirken og menighetene fått en stor digital kompetanse. Dere utfordres til å tenke gjennom hvordan denne arbeidsformen og kompetansen kan brukes etter hvert som de vanlige tilbudene åpner opp. Og blir de vanlige tilbudene som vanlig?

Menighetsrådet er et viktig organ i kirken. Dere – som mange andre – rapporterer imidlertid om at det blir tyngre for hvert valg å få nok kandidater til listene. Hvordan gi enda bedre informasjon til potensielle kandidater, undrer dere. Og hvor kan menighetsrådet få faglig støtte i vanskelige administrative saker? Jeg tar med meg disse utfordringene videre.

Østenstad menighet har god tradisjon for å betjene enkelte institusjoner som ligger like utenfor soknegrensene, i Asker sokn. Menighetsrådet i Østenstad har derfor satt i gang en prosess for at disse institusjonene også formelt kan bli en del av soknet. Ett av målene dere har satt for visitasen var å få en framdriftsplan for endringene fra bispedømmekontoret. Menighetsrådet fikk presentert et notat om hva som formelt må ligge til grunn for en slik prosess. Det er også mulig å løse dette ved en formell avtale mellom menighetene hvor det kommer fram at nåværende praksis videreføres. Jeg vil oppfordre dere til å finne den beste løsningen sammen med menighetsrådet i Asker og prostien, slik at dere kan fortsette den gode praksisen som har vært ført.

Jeg vil takke medlemmene i menighetsrådet for at dere har sagt ja og har tatt på dere dette viktige vervet for kirken i Østenstad!

Staben

Dere i staben har hatt ansvar for å drive kirke i Østenstad i et svært krevende år. Dere har lagt plan A, B og C. Dere har avlyst og omstilt og vært kreative sammen. Dere har forholdt dere til skiftende smittevernregler. Dere har vært i kontakt med folk på digitale flater, på telefon, på sosiale medier – og sett hverandre på avstand. Dere har opplevd de tomme lokalene som ellers myldrer av liv. Dere

har likevel møttes som stab gjennom hele pandemien på måter som har vært mulig. Året preger oss og måten vi er kirke på. Jeg håper vi kjenner at vi bærer dette sammen.

På møtet med staben tirsdag hørte jeg om kollegafellesskap og omsorg for hverandre, at dere er kreative sammen og har mye moro. Dere setter pris på samarbeidet med de mange frivillige – noen av dem har vært med helt fra kirken ble bygget - og på møtene med alle som kommer innom – i en normaluke opptil 1000 personer, ble det sagt. Dere er en bedende menighet – i stabsfellesskapet og gjennom bønnetjenesten. Dere er også en syngende menighet og en kulturkirke. Jeg har sett at dere er stolte over alle aktivitetene som normalt skjer her, og som jeg har fått innblikk gjennom det jeg har hørt og gjennom rapportene dere har sendt inn før visitasen. Dere er folkekirke som ønsker å bygge gode naboskap og bidra til gode liv for dem som bor her, og dere er trosfellesskap for dem som er aktivt med og løfter menigheten. Som gode naboer utfordres dere på hvem det er som er **vi** i Østenstad sokn.

Som den nest største menigheten i prostiet er dere et kirkelig kraftsentrum med tung kompetanse. For å kunne nå målene dere har i møte med naboer, frivillige og menighetsrådet, har dere derfor uttrykt behov for en daglig leder i full stilling, finansiert av fellesrådet. Jeg er glad for at daglig leder kan ha fullt fokus på Østenstad menighet fra sommeren av – med delfinansiering fra menigheten. Jeg utfordrer imidlertid fellesrådet til etter hvert å finne mulighet for full finansiering av stillingen. Fra høsten og ett år framover vil soknepresten ha permisjon fra stillingen, og soknepresten i Heggedal, Magnus Pettersen Kjellin, vil komme inn som vikar. Jeg håper dette blir en god løsning for alle parter.

Informasjonsarbeid

Som en forberedelse til visitasen leste jeg med interesse «Godt nytt fra Østenstad menighet». «Målsettingen er at «postkassemenigheten» jevnlig skal få innblikk i menighetens aktiviteter, og at de gjennom portrettintervjuene møter mennesker i nærmiljøet som har et forhold til kirken og kristen tro», skriver dere i visitasrapporten. Undersøkelser viser at menighetsblad når ut til folk og blir lest. Jeg ønsker dere derfor lykke til med dette også videre framover. Jeg har registrert den informative TV-skjermen i vestibulen og har registrert at en der får kjapp og god informasjon om aktiviteter og aktuelle saker. Sammen med informative nettsider gir dette et godt bilde av Østenstad menighet. Det siste året har vist betydningen av oppdaterte digitale flater og bruk av Facebookside og Facebookgruppe. Jeg tror betydningen av kompetanse på dette vil være svært viktig i tiden framover.

Fellestjenester for kirkene i Asker

Tirsdag fikk kirkefagsjefen en orientering om Fellestjenester for kirkene i Asker som holder til i funksjonelle lokaler i Teglen på Spikkestad. Målet er å «levere gode administrative funksjoner og gjennom dette bidra til at kirken i Asker er levende, nær og tilgjengelig». Fellestjenester skal ivareta en rekke oppgaver, slik som ekspedisjon med bl.a. sentralbord og arkiv, informasjonsarbeid med bl.a. markedsføring og pressekontakt, administrative støttefunksjoner med bl.a. masseutsendelser og saksbehandling, IKT og telefoni, opplæring og utvikling av administrative rutiner og dataverktøy. Dette gir en stordriftsfordel og fritar den enkelte menighet for mange administrative oppgaver. Samtidig opplever noen at dette tar viktige funksjoner bort fra menigheten. Dere har nå ett og et halvt års erfaring med denne organisering. Jeg håper at dette totalt sett vil oppleves som en styrke for menighetenes liv og drift.

Takk

Jeg vil til slutt rette en takk til menighetsråd, stab og frivillige for den store innsatsen dere alle gjør i Østenstad menighet. Takk for visjonen og målene. Men tenk på at det skal være godt å være ansatt i Østenstad menighet. Finn god balanse mellom arbeid og hvile. Gi rom for studier, bønn og stillhet. Tenk prioritering og framdriftsplan.

Videre vil jeg takke for det gode fellesskapet denne visitasuken. Menighetsråd, sokneprest, daglig leder og øvrige ansatte har lagt ned et stort arbeid i forberedelser og gjennomføring. Takk til dere vi har møtt i løpet av disse dagene.

Takk til prosten og kirkesjefen. Takk til nære medarbeidere som har fulgt med under visitasen.

Takk for samarbeidet om en flott strømmet gudstjeneste.

Det har vært godt å være sammen med dere. Gud velsigne dere.

Kari Veiteberg

biskop